

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

24 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Gordilă Nicolae,

Judecători – Guzun Ion, Covalenco Elena, Catan Liliana și Diaconu Iurie,

      judecând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Dorina Tăut, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2017, în cauza penală în privința lui

Țîntari Stanislav Xxxxx, xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xx

Termenul de examinare a cauzei:

- prima instanță: 12.09.2016 – 22.03.2017;
- instanța de apel: 21.04.2017 – 14.12.2017;
- instanța de recurs: 05.03.2018 – 24.04.2018.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă din 22.03.2017, Țîntari Stanislav învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 320 alin. (1) Cod penal, a fost achitat, deoarece fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Țîntari Stanislav se învinuiește în aceea că, fiind condamnat prin sentința Judecătoriei Ștefan Vodă din 12.06.2014, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 320 alin. (1) Cod penal, la 6 luni închisoare, conform art. 90 Cod penal, pedeapsa fiind suspendată pe 1 an, pe faptul că, conform titlului executoriu nr. xxxx din 11.04.2013, este obligat să achite în beneficiul cet. Voloh Alexandru, locuitorul or. Xxxxx, str. Xxxxx, prejudiciul material în sumă de 15607 lei, cheltuielile de judecată în sumă de 468 lei, însă Țîntari Stanislav, nu a achitat nimic cet. Voloh Alexandru.

Tot în privința acestuia, din motiv că, nu execută intenționat hotărârea instanței prin care este obligat să achite în beneficiul cet. Voloh Alexandru, prejudiciul material în sumă de 15607 lei, cheltuielile de judecată în sumă de 468 lei, la data de 30.11.2015,

de către Judecătoria Ștefan Vodă a fost emisă hotărârea cu nr. 4-246/15 cu privire la aplicarea sancțiunii contravenționale în baza art. 318 alin. (1) Cod Contravențional, în privința cet. Țîntari Stanislav, amenda în mărime 1000 lei, însă acesta în continuare nu execută hotărârea instanței de judecată privind achitarea datoriei.

Astfel, Țîntari Stanislav este învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 320 alin. (1) Cod penal, adică neexecutarea intenționată de la executarea hotărârii instanței de judecată după ce a fost sancționat contravențional.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. Procurorul în Procuratura raionului Ștefan Vodă, Tian Nicolae, prin care a solicitat casarea sentinței ca fiind una ilegală, și recunoașterea lui Țîntari Stanislav vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 320 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 1 an, iar conform art. 90 Cod penal pedeapsa cu închisoare de suspendat condiționat pe un termen de 2 ani.

În susținerea apelului, acuzatorul de stat a invocat că circumstanțele și argumentele invocate de instanță, nu pot servi temei pentru achitarea lui Țîntari Stanislav.

3.2. Până la începerea examinării cauzei în ordine de apel, a declarat cerere de apel suplimentar la apelul procurorului în Procuratura raionului Ștefan Vodă, Tian Nicolae, procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Vitalie Gavriliță, prin care a solicitat, casarea sentinței din motivul ilegalității și netemeinicieii ei, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Țîntari Stanislav să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 320 alin. (1) Cod penal și să-i fie stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de un an, iar în baza art. 90 Cod penal, de suspendat condiționat executarea pedepsei pe un termen de probă de 2 ani.

În susținerea apelului suplimentar, acuzatorul de stat a invocat că, instanța de judecată a dat o apreciere incorectă probelor prezentate de acuzare și nu a apreciat multilateral și obiectiv probele administrate, care în cumul dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, ori nu s-a expus asupra tuturor motivelor indicate de procuror.

Vina inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate este dovedită pe deplin prin următoarele fapte și probe administrate în cadrul urmăririi penale și cercetate în instanța de judecată, fiind indicate și ca motive ale discursului procurorului, iar instanța de fond nu s-a expus asupra lor, ori nu le-a apreciat, ori le-a apreciat eronat, fiind respinsă puterea de acuzare fără o motivare plauzibilă sau bazată pe probe ce ar combate învinuirea incriminată inculpatului.

Audiind inculpatul, martorii, studiind înscrisurile din dosar, acuzarea a constatat

că, fapta inculpatului întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 320 Cod penal, de a ceea el urmează a fi atras la răspundere penală.

Acțiunile inculpatului au fost corect calificate, vina acestuia fiind dovedită pe deplin prin probele acumulate în cadrul urmăririi penale și în cadrul cercetării judecătorești, care demonstrează incontestabil că inculpatul nu execută intenționat și se eschivează de la executarea hotărârii instanței de judecată din 11.04.2013.

3.3. Partea vătămată Voloh Alexandru prin care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Țîntari Stanislav să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 320 alin. (1) Cod penal și să-i fie stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani.

În susținerea apelului partea vătămată a invocat că sentința este una ilegală și la baza acesteia fiind puse doar declarațiile inculpatului, mai mult aprecierea din partea instanței a acțiunilor inculpatului Țîntari Stanislav de neexecutare a hotărârii judecătorești și de eschivare de la executarea acesteia, nu este decât o încurajare emanată de către instanța de judecată față de astfel de persoane ca Țîntari Stanislav, să abordeze un comportament indiferent și ironic față de autoritatea actului judecătoresc.

Analizând comportamentul inculpatului abordat în cadrul procedurii de executare a hotărârii instanței de judecată nr. 2-75/13 din 11.04.2013, rămâne de constatat că anume prin inacțiunile sale, se probează latura obiectivă și latura subiectivă a infracțiunii prevăzută de art. 320 alin. (1) Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2017, a fost respins, ca nefondat, apelul declarat de către partea vătămată Voloh Alexandru.

Admis, din alte motive, apelul declarat de către acuzatorul de stat, casată sentința și încetat procesul penal în baza art. 391 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală, pe motiv că există o hotărâre definitivă asupra aceleiași persoane pentru aceeași faptă.

4.1. În partea descriptivă a deciziei adoptate, instanța de apel a menționat că la materialele cauzei penale, nu este nici o probă administrată după data de 30.11.2015, care ar demonstra situația inculpatului de după 30.11.2015, în afară de declarațiile martorului Ciobanu Eduard, care de fapt a confirmat inexistența vreunui bun sau venit, care ar da posibilitatea inculpatului de a executa hotărârea în cauză.

De asemenea, acuzarea de stat s-a bazat, în exclusivitate, pe probele administrate anterior, care deja au stat la baza emiterii hotărârii cu privire la tragerea la răspundere contravențională potrivit art. 318 alin. (1) Cod Contravențional.

În conformitatea cu cele expuse supra instanța de apel a considerat apelul declarat de către partea vătămată Voloh Alexandru că fiind inadmisibil, deci nu poate fi acceptat, ori deja există o hotărâre definitivă asupra aceleiași persoane pentru aceeași

faptă, deci instanța nu este în drept a se expune repetat pe același caz asupra unei hotărâri devenite irevocabile și pusă în executare.

5. Împotriva deciziei a declarat recurs ordinar procurorul, care invocând art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, într-un alt complet de judecată.

Ca motive ale recursului recurentul invocă:

- instanța de judecată a dat o apreciere incorectă probelor prezentate de acuzare și nu a apreciat multilateral și obiectiv probele administrate, care în cumul dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii încriminate, ori nu s-a expus asupra tuturor motivelor indicate de procuror;

- vina inculpatului în săvârșirea infracțiunii încriminate este dovedită pe deplin prin următoarele fapte și probe administrate în cadrul urmăririi penale și cercetate în instanța de judecată, fiind indicate și ca motive ale apelului procurorului, iar instanța de apel nu s-a expus asupra lor, ori nu le-a apreciat, ori le-a apreciat eronat, fiind respinsă puterea de acuzare fără o motivare plauzibilă sau bazată pe probe ce ar combate învinuirea incriminată inculpatului;

- în motivarea soluției sale, instanța de judecată a invocat că inculpatul nu se eschivează de la executarea hotărârii de judecată, însă nu are surse de venit și nici careva bunuri mobile sau imobile, care ar permite executarea hotărârii. Nefiind constată latura obiectivă și latura subiectivă a infracțiunii prevăzută la art. 320 alin. (1) Cod penal.

Audiind inculpatul, martorii, studiind înscrisurile din dosar, acuzarea constată că, fapta inculpatului întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 320 Cod penal, de aceea el urmează a fi atras la răspundere penală din următoarele considerente.

Fiind audiat în ședința de judecată, martorul Ciobanu Eduard declarat că, activează în calitate de executor judecătoresc. La el în procedură de executare se află documentul executoriu nr. xxxxx din 11.04.2013 privind încasarea de la Țînțari Stanislav, în beneficiul lui Voloh Alexandru, prejudiciul material în sumă de 15607 lei, cheltuielile de judecată în sumă de 468 lei. Țînțari Stanislav nu a achitat nimic lui Voloh Alexandru. El nu dispune de careva bunuri imobile și mobile și nu este angajat în câmpul muncii. Lui Țînțari Stanislav i-a fost aplicată interdicția în efectuarea și eliberarea pașaportului pentru străinătate. Prin hotărârea Judecătoriei Ștefan Vodă nr. 4-246/15 din 30.11.2015 Țînțari Stanislav a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 318 alin. (1) Cod Contravențional, cu stabilirea pedepsei sub formă de amendă în mărime de 1000 lei. Țînțari Stanislav i-a spus că, nu are nici o datorie și dorește să execute hotărârea judecătorească.

După aplicarea sancțiunii contravenționale, inculpatul la fel nu a achitat nimic din suma adjudecată.

Analizând comportamentul inculpatului abordat în cadrul procedurii de executare a hotărârii instanței de judecată nr. 2-75/13 din 11.04.2013, rămâne de constatat că anume prin inacțiunile sale, se probează latura obiectivă și latura subiectivă a infracțiunii prevăzută la art. 320 alin. (1) Cod penal.

Acțiunile inculpatului au fost corect calificate, vina acestuia fiind dovedită pe deplin prin probele acumulate în cadrul urmăririi penale și în cadrul cercetării judecătorești, care demonstrează incontestabil că inculpatul nu execută intenționat și se eschivează de la executarea hotărârii instanței de judecată din 11.04.2013.

Astfel, adoptarea de către instanța de apel a soluției de încetare a procesului penal, prin prisma art. 391 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală, cu invocarea motivului că există o hotărâre definitivă asupra celeiași persoane pentru aceeași faptă este o interpretare greșită.

6. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1^a) Cod de procedură penală, partea vătămată Voloh Alexandru a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat, solicitând admiterea acestuia și recunoașterea lui Țînțari Stanislav vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 320 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

7. Judecând recursul ordinar declarat, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acesta urmează a fi admis, pentru considerentele de drept și de fapt expuse în contextul ce urmează.

Rațiunea și finalitatea exercitării căii de atac, în particular avându-se în vedere recursul ordinar, constă în înlăturarea erorilor admise de instanțele ierarhic inferioare la etapele precedente de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator.

Potrivit prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

Soluția de admitere a recursului declarat, în drept, se întemeiază pe dispoziția art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit căreia judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanță, la această etapă a

procedurilor.

Din conținutul recursului deferit judecății se constată că titularul acestuia, întemeindu-și cererea pe temeiul de casare prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, critică decizia instanței de apel prin aceea că ultima nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul de partea acuzării, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția de încetare a procesului penal în privința lui Țîntari Stanislav, iar motivarea contrazice dispozitivul hotărârii acesta fiind expus neclar.

Verificând alegațiile recurentului, în raport cu actele cauzei și decizia recurată, se constată că acestea sunt întemeiate, iar recursul urmează a fi admis, cu casarea integrală a hotărârii atacate, inclusiv și din alte temeiuri decât cele invocate de recurent.

În primul rând, Colegiul penal constată că judecând apelurile părții acuzării, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile declarate de ultima în susținerea cerințelor privind casarea hotărârii primei instanțe, expuse detaliat în *pct. 3.1 și 3.2* din prezenta decizie, pe care instanța de recurs nu le va mai reproduce încă odată.

În al doilea rând, instanța de recurs atestă faptul că, conform titlului executoriu nr. xxxx din 11.04.2013 (f.d. 10), Țîntari Stanislav a fost obligat să achite în beneficiul lui Voloh Alexandru prejudiciul material în sumă de 15 607 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 468 lei, însă Țîntari Stanislav nu a achitat nimic lui Voloh Alexandru și la data de 30.11.2015 de către Judecătoria Ștefan Vodă a fost emisă o hotărâre prin care lui Țîntari Stanislav i-a fost aplicată o sancțiune contravențională în baza art. 318 alin. (1) Cod contravențional, sub formă de amendă în mărime de 1000 lei (f.d. 16), care de asemenea nu a achitat-o.

Ulterior, de către organul de urmărire penală, conform rechizitoriului, Țîntari Stanislav a fost pus sub învinuire în baza art. 320 alin. (1) Cod penal, *neexecutarea intenționată și eschivarea de la executarea hotărârii instanței de judecată comisă după aplicarea sancțiunii contravenționale*, iar prin sentința Judecătoria Căușeni, sediul Ștefan Vodă din 22.03.2017, ultimul a fost achitat de sub învinuirea înaintată din motiv că fapta acestuia nu întrunește constitutive ale infracțiunii incriminate.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel din 14.12.2017 a fost încetat procesul penal de învinuire a lui Țîntari Stanislav, în baza art. 391 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală, pe motiv că există o hotărâre definitivă asupra aceleiași persoane pentru aceeași faptă, și anume că prin hotărârea Judecătoria Ștefan Vodă din 30.11.2015 ultimul a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 318 alin. (1) Cod contravențional.

Astfel, ținând seama de cele menționate mai sus, Colegiul consideră greșită concluzia instanței de apel de încetare a procesului penal pe motiv că *există o hotărâre definitivă asupra aceleiași persoane pentru aceeași faptă*, or, sancționarea repetată pentru neexecutarea unei obligații legale nu este incompatibilă cu principiul *non bis in idem*, dacă se face distincție între cele două perioade de referință, prin specificarea clară a limitelor temporale respective.

De asemenea, Colegiul statuează că în cazul infracțiunii prevăzute de art. 320 Cod penal, nu se urmărește aceeași faptă, ci altă faptă, comisă de către subiectul care anterior a comis o încălcare și pentru care nu a expirat termenul de prescripție. Este o continuare a urmăririi persoanei, și nu o reîncepere a urmăririi. Continuitatea respectivă are caracter penal, deoarece condițiile în care se urmărește fapta sunt mai grave, persoana continuând infracțiunea prin inacțiune (neexecutarea intenționată sau eschivarea de la executare a hotărârii instanței de judecată), chiar și dacă aceasta a fost comisă după aplicarea sancțiunii contravenționale.

În acest context s-a expus și Curtea Constituțională în Hotărârea nr. 13 din 11.06.2013 (în vigoare la 12.07.2013), privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale art. 320 Cod penal, unde menționează „*Cu referire la aplicarea eficientă a sancțiunilor pentru neexecutarea unei hotărâri judecătorești definitive, Curtea relevă că, în jurisprudența sa, Curtea Europeană a statuat că neexecutarea unei obligații legale constituie o infracțiune instantanee, care este complementamente consumată prin omisiunea de a îndeplini acțiunea prescrisă de lege. O astfel de infracțiune se realizează la un moment dat printr-un fapt unic. Respectivul raționament este expus de către Curtea Europeană în decizia Smolickis vs. Letonia din 27 ianuarie 2005, în care Curtea s-a pronunțat în privința sancționării repetate a unei persoane pentru neexecutarea obligației legale de a depune bilanțul financiar.*

Curtea reține că în respectiva speță, la pornirea urmăririi penale, ulterior celei contravenționale împotriva debitorului, legiuitorul a circumscris obiectul urmăririi penale și a precizat că aceasta nu se referă decât la perioada posterioară primei sancționări.

Deoarece debitorul s-a obstinat să nu execute hotărârea judecătorească devenită executorie după prima sa sancționare contravențională, cea de-a doua sancționare penală se întemeiază pe refuzul său repetat, însă totuși distinct, de a se conforma legii”.

Respectiv, Colegiul relevă că, cea de-a doua sancționare a lui Țințari Stanislav, sub formă penală, nu poate fi interpretată ca incriminare dublă, deoarece prima sancționare conform prevederilor art. 318 Cod contravențional și a doua conform prevederilor art. 320 Cod penal, se referă la perioade distincte, între care nu există suprapunere.

Mai mult ca atât, examenând materialele prezentei cauze, Colegiul statuează că, în

procedura de executare al documentului executoriu Țințari Stanislav a fost citat și preîntâmpinat despre consecințele neexecutării hotărârii judecătorești conform art. 320 Cod penal, anterior fiind condamnat pe cazul dat pentru neexecutarea hotărârii instanței de judecată, însă ultimul, a prelungit să se eschiveze de la executarea documentului executoriu.

În acest sens, este de menționat faptul că, o abordare contrară într-o astfel de situație, adică în prezența unor obligații legale permanente puse în sarcina unei persoane, ar însemna să se ajungă la concluzia eronată, precum că o sancționare contravențională pentru neexecutarea obligației respective îl eliberează pe acesta definitiv și necondiționat de respectiva obligație, ferindu-l de orice risc de urmărire penală pe viitor.

În aceste împrejurări, Colegiul penal lărgit consideră că, erorile semnalate supra, nu pot fi înlăturate de către instanța de recurs în prezenta procedură, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza în fond, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor legii procesual-penale. Din atare considerente, încălcările enunțate determină incontestabil Colegiul să concluzioneze asupra necesității de a casa decizia instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în cadrul căreia urmează a fi apreciate toate probele în cumul, la justa lor valoare și în condițiile de nemijlocire și contradictorialitate, pentru adoptarea unei soluții corecte.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe corespunzător și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor circumstanțelor de fapt și de drept ale cauzei și să țină seama de cele invocate în prezenta decizie, să verifice și să aprecieze probele administrate în cauză, să le dea o apreciere corespunzătoare cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să înlătore omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Dorina Tăut, casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2017, în cauza penală în privința lui Țințari Stanislav

Xxxxx, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Publicată integral la **22 mai 2018**.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Guzun Ion

Covalenco Elena

Catan Liliana

Diaconu Iurie